

gr 158 abakar = A, hawa = H, fanne = F, habbaaba = HB, musa = M, bašir = B,
umar = U, danna = D, šehu umar = SU, <Z> = Zahara , 5060 words

<D> mine biwaššif leena aš šuqul al kan fi l usum da, inta wassifa leena

<A> musa inta wassifa, oora

<M> ana maani gaayd sei, di bas jaytí, ana mafi fi l girá

<A> inta bas usum ammak da

<M> inta haadi tiwaššifa tara (0.36)

<D> nzeen, nahaar d'aaka intu tiddaalalo hine da, dalaalku da kef kef, wahid
marfaʔiin tixud'd'u, waššifú leyí

<M> da a, waid bidis leye, bidis leye wučí hana, kadjaká, haw inta tij, haw waid
kan maaši da, ile bikurub rijile axú kab da, ile binud' foog

<D> aʔa mi ke, ile an naas, ile tixud' ke wahid amma turud, gábul (1.09)

<M> aa, angirbo, yo

<D> yawa, ke waššifa

<M> šiif, naadum kan kan mišil , sawwaaha ke da, kan jaat arbaa min kafí da, al
gaš da kan ankáfa da, xalaas hu akál , akál da binši, ke kan daxál bakaan waaid ke
gal bisawwú rawn ke, gal aj janna, aj janda da, xalaas gal ke kan daxál da gal ke
marfa, bijuubu gašša ke gal ke marfaʔiin , iya xalaas kan maaši bas biguul karaba
le ammak, kan waddeet ammak kan ligiia foog ad darb biyaakúla, kan ma ligaaha
kan xalaas, hi kan daxalat da xalaas (1.49)

<D> ha inta waššif leena, hu addaalal binaadú šunú

<M> angirbo

<D> angirbo, yawa wassif leena angirbo, ad dilille deel gal intu iriftuuhin kef

<M> ad dilille deel, irifnaahin da min an naala, min daar baṛra

<D> yawa, iriftuuhin min daar barra, ha inta irifta ween (2.23)

<U> ana irifta fi daar baṛra fi kamaruun

<D> fi kamaruun bas irifta a, biddaalalu dadda alallamta

<U> ayé,

<I> mata gaʔad fi kamaruun

<U> ana a, gaʔad fi kamaruun fi tiraab fagade, fi tiraab makari, aa, wulid qaadi
yam sawweet lei arbaa saná kan dugó jiiit

<M> arbaa sana dugó jiiit hine (2.52)

<U> fi hallaal, hille usumha zaata da

<M> fi beethum bas, fi abu yaquuba

<D> abu yaquuba, hille wa

<U> wəi hilithum

<D> arab katiiriin sei qaadi

<U> heelhum čat arab

<D> ha mata jiiit hine (3.18)

<U> ana jiiit hineen axxár, jiiit akad da gabul ma anši le ač čaad, le anjammeena, xalaas jiiit hineen haw mašeet le lagos, geed qaadi maa abuyí dugó jiiit

<D> abuuk fi lagos, inta, le abakar dool da tibga šunú, ana a, xaalhum sei, axu amku

<A> be amna axayaan iyaal am sei, ammí di, wa maa umar da , axayaan ?iyaal amm, amma hiil ammi di, axadat abú hana ammí da, d'allagáta haw mašat axadat abu hana, umar (3.52)

<D> dada hu bigí xaal leeku intu, hádar jiiitu da, alallamtu hawsa kef

<A> aniina a, gabul kula nisaamú min al iyaal bas

<U> aa, aniina fi č čaad, anjammeena, aniina tineen , arbaa kula nisey, aniina arbaa, waadiin gaadiin (4.22)

<A> a?a, hu axú ammí sei gaaid hine

<D> waššif laa anjammeena (4.39)

<A> anjammeena da, hille, hiil d'iine, wa baabha kula širgaaniye, wa idaan ke, haw bikarrubu lampa

<M> ma induhum kooṛá, kooṛá misil di mafi

<A> ille lampa bas

<D> ha kabiire a

<A> kabiire aye

<D> tigdar tukut fiya min bikaan le bikaan (5.02)

<A> bakut katiir

<D> timiš ya ween, ar rufaaf at taarifhin guul

<A> amrigeeba, riđiina, šari arbain, šari xamsiin, marajaan daffak yowwa

<D> ha gide, raf hana šamiyí dool da šunu

<A> assunno, biir hiil assunno di

<D> makara talfaan

<A> aa makara talfaan kula fi, biir waade tawiile amfiil,

<D> biir wade d'awiile binaaduua šunú (5.35)

<A> daambe, suuk al qalla, suuk al kabiir,
 <D> čat taʔarfa , al masiij, ajaamie di
 <M> jami kabiir, jaamiye hiil rađiina, jamiye hiil al xađ'ab , jamiye hiil rađiina,
 jamiye hi al haaj danna di yatí, riđá? ayé, jamiye ar riđá kula waade (6.03)
 <D> yoo, ar riđá?
 <M> masjid ar riđá
 <D> wəi, kalaam arab katiir sei fi anjammeena da
 <A> katiir , ahi, naadum ke ma bisma arab da mafi, ya as saara
 <D> yaa as as saara kula
 <A> sara, kotoko, haw šunu dool, naas ke ma biarfu arab mafi čat biʔarfu, čat
 arab,
 <I> allamtu hawsa keef
 <A> aniina, hawsa a, naarfu, kulu al hawsa da, nasimó min al iyaal bas, hineen
 <M> awwal kula gaadiin hineeni, wildoona hine sei (6.51)
 <U> walladoohum hine, waddoohum hinaak wa axxaro dugó jo hine, mašeena
 hinaak tammeena xamsa sána wa jiina,
 <I> siniinku kam
 <A> ana ašara tineen , musa ašara haw arbaa, da ašara xamsa (7.08)
 <I> tigururu as sangá
 <A> da da hassa kula gaid bigiri fi sangá, xáttam, haw aniina kula gaid nuguru,
 aniina lissa, ma badeena sangá
 <M> aniina gaadiin nuguru, fi l beet bas ma fi l madirasa, nemšu haw nuju, hu kan
 gaid sangá mara wahid , bikaan girá da ile bigiri haw gaid fooga, tawwal aa
 <U> at tajwiid sei, aye sawwa,
 <?> aa bikaan wahid bas
 <D> al banaat igoodan, yam tikammil al iyaal kan ninaadi al banaat, intu agoodu
 hinaak (8.17)
 <M> inti agoodi hinaak
 <D> agoodu, ya tilkallamo hawsa
 <U> alkallamo al aṛab
 <A> hai, fiiku mafi naadum ilkallam ile aniina talaata simiitu sei
 <U> alkallamu
 <D> hai, naas waadiin da imšu (8.46)
 <A> aa, amšu intu dool da, xalluuna aniina taḷaata bas

<D> dawa bikaan agoodu, adariye ninaadiiku kan baramna ninaadiiku simiitu sei, wala, agoodu iskutu (8.55)

<H> aha nugoodu nuskutu

<A> agoodu ma tilkallamo

<M> agoodu hinaak, wa ma nidawru wahid inad'd'id'

<U> ana a, sangaytí hine bas gariib

<A> wa saidak usuma šunu

<M> inta da raasak kabiir marra waid (9.34)

<M> inta da ammal ligiit leek raas, ligá leya raas marra waid , umar saidak usuma šunu

<U> malam jidda

<D> sakkutu, čaačú sakkutú (9.47)

<M> inta da maalak šunu al ligaak ja\y da

<U> muusa yeen muxurak

<M> ligá leya kasiibe waade , šuqulha šiya (9.56)

<U> mafi kalaam hawsa fa, alkallam kalaam aráb bas, hai, bornu da mafi xalla ke

<A> gaid basma , are

<D> kan baramná dada al banaat íjan (10.33)

<M> hai, askutu id'urduuku hassa sei

<D> al awa tibga katiire fi l kaseet, inta al mahajiriin , bilkallamo yoom waahid biguulu aťár da le šunu (10.56)

<U> atarí da a, le l ʔeeš, kan gaalo al waawiye, le l weeke, kan gaalo daal le d dihine , kan gaalo nuuná le n naira, nunti le naira at tineen , nun aš le an naira al ašara, nun xaʔ le n naira al xamsa, siin xaʔ, le s sile al xamsa, nun ʔiš le n naira al iširiin, da al kalaam al biguulú (11.30)

<I> sayyidku

<U> saidí al gooni jidda

<D> naam, as sayyid usma šunu, aa mi usuma ke, usuma šaba hanaaku mafi a, šaba as sadaqa tuguulu leha šunu, saadiye , sei

<U> yo, be kalaam al maajiriin a, as siin,

<D> as siin,

<U> askutu ke

<D> yo ha kan alme (12.06)

<U> maʔi

<D> yo, kan ʔeeš

<U> ʔurjǎ, ʔurjǎ li man yašaa

<D> ʔurjǎ li man ya šaa, aa ligiitú fi lub al qurʔaan sei, yawwa, ha as suuk

<U> as suuk as suuk bas ninaadí

<D> gide šunu

<U> abakar kan galo as samfiil

<A> da ana gibeel gulta sei, gal ke as samfiil, suuk al qalla sei ana gibeel gulta

(12.40)

<U> da kalaam al maajiriin, al biguru al qurʔaan al arab, al árab bas, aa ma bísamo ille l arab

<D> ille mahajriin al arab borno da, al faɖɖalo ma biyaarfú

<U> be kalaam al mahajiriin , as sajan binaadu sajinaay, al folisaay, al fasaay

<A> al mara

<U> mimiye

<D> kan katiiraat

<U> mimiyaat

<A> al ajuus

<U> weelú

<D> aš šayyib

<U> angaštu (13.36)

<A> kan šiyaab koomiin

<U> angaštaay le š šayyib

<A> wa kan katiiriin

<U> angaštayiin

<D> al kitaab tinaadú šunu

<U> al kitaab da ninaadú al kitaab bas,

<I> kull al maajiriin beyeerfú

<U> kula mahajiriin al gamború al biguru gooni jidda bas

<D> čat biyaarfú

<A> aini ma maajiri arab ke da, biarif (14.15)

<D> inta gade fi kalaam al maajiriin taarif šuqul axir a, al qurʔaan tinaadú šunu

(14.29)

<U> al qalam da kalaam al maajiriin bas

<D> yo, ha dada intu talaata alkallamo, kan baramna ka dada zara deela ijan ,
yawwa, gade fi kalaam al mahajriin at taʔarfa guula, al madiine binaaduuha šunu

<M> madda

<A> ha da al mamú, al buşaad (15.06)

<D> he gedé šunu

<U> al badal ninaadú al batá

<D> ha al lemuun

<U> al lemuun ninaadí lemuun

<D> yawa ha gide šunu

<U> al wálad , lan, laŋá waade, jaʔi

<D> ha aj jidaat šunu

<U> jaʔi, jaʔi kula hu bas, wa amma

<D> wa amma sei le al waade , jaʔi ka kan bigi katiir ,

<U> askutu

<D> al kadanka tinaaduuha šunu

<U> ninaaduuha kadanka bas (15.46)

<D> yo, ha al giraaya tinaaduuha šunu,

<U> taal ninši nikaskij

<D> kan naadum buktub, ana baŋši baktub loohí da tiguul šunu

<U> nimši nilkaatab bas

<D> yo, ha kan tuxud' lo

<U> baxud'd'a bas

<D> kan as suura darastaha tiguul leum šunu (16.23)

<U> hafazt as suura bas

<D> yo, ma inda šuqul axir at tuguula

<U> da bas, ar raʔiye ka le ɾ raaba, le ɾ raaba

<A> al labán , da labán bas

<D> al goorá, šunu

<U> gaʔiye, borno ninaadiium baab, (16.51)

<M> askut ya axay al mišood'un da

<U> al milhe al miim

<D> ha as sukkur

<U> sak

<M> yatú axeer, hai anjammeena faayte, anjammeena di hiluwe (17.28)

<D> maalá, maalá tiguulu ke
 <M> najeriya ma indaha kofo, hi haluwe kan be šunu kula
 <A> asma kal najeriya indaha kofo kooma
 <M> hinaak fi kofo, hinaak da giraafiyiin, al fagar katalhum be alla (17.44)
 <D> hinaak bas halu gal, tiriidu al bikaan d'aaka, bikaan al humma sakano fooga
 da
 <I> maalá
 <U> hu bas axeer leí
 <H> yo, inta sei fi lagos, haadi fasax
 <U> lagos da sei ooró
 <M> gambarú, gambarú ngala (18.21) [X]
 <A> madrasatna nahḍa al islaamiya
 <U> aa, wassufu kalaam arabi bas
 <D> tigarruuni a (19.01)
 <U> aa, tigariina haadi
 <D> ana jiit le ti?allumuuni kalaam al faqara da,
 <U> turjí
 <D> turjí da šunu
 <U> turjí al eš, al wawiya, al weeke, al walaay, al walad
 <A> al madiide, madda (19.19)
 <U> zangoliyye, zangá
 <A> zangaiyye
 <M> tidoor al bit wa, al bit diya hi
 <U> al bit al waafke di a, al habbaaba
 <D> ad dalaal hana min tawa da mafi axir a (19.55)
 <A> fi, jumbaltú,
 <M> ana baqanni juu juu [X]
 <A> xalaas axay
 <U> balkallam baguul šunu
 <D> al iyaal ad dugaag dugaag dool da čat axarmu
 <A> axarmu, al bašiir yalla gummu (20.47)
 <M> al bašiir awwaay, gummu, gum amšu barra, gum, hai, umar jibirin haw
 alamiin yaḷla, guulu wahid al hajja xalaas bimurgu barra
 <D> ha ya tilkallamo katiir , yawwa intu at talaata alaanaso (21.27)

<U> al katiir le l eš al yaabis [X]
 <A> wala tixallu al banaat yahajju
 <M> hajju al banaat
 <D> ille kan kammaltu da naburma
 <H> alkallamo
 <U> inzeen, alkallam ha tiguul šunu inta, alkallam, alkallam kalaam arab nađiif
 <A> balkallam fi šunu da
 <U> ma aarif kan šunu kula
 <H> yo, inta a, umar al mahajiri
 <U> ana alkallám dugó kalaami tamma, fađđal abbakar be muuša (22.07)
 <M> ana hajjeet, fađđal abbakar
 <U> ya tilhaarabo fi l kalaam, alkallamo xalaas
 <A> alkallam šunu
 <H> alkallamo
 <U> muusa alkallam mana, abakar
 <D> yawwá, inta said dassook fi l giraaya da, keef keef, mine šaalak waddaak haw
 ke (22.42)
 <U> aš šaalak waddaak mine
 <A> awwal da, ana ma dassooni al girá ke bas, axawaaní al kubaar mine da
 bišiiluuni binšu beení ke, haw bají ke bas, ana kan ma badoor išiiluuni foog, ile
 biwadduuni bijú , aniina be l iyaal kulum ke, bišiiluuna nimši bišiiluuna lahaddi
 waalafna, xalaas bagiri ke ke ke lahaddi hassa (23.01)
 <D> irif, ha muusa inta mašeet keef
 <M> le l girá da,
 <D> ha
 <M> ana kan awwal da, ile kan bašiif, šif sarti hana al girá líg da, banši baduxul
 foog gaʔar as sariir (23.18)
 <A> wa bijú bimurgú
 <M> bijú bimurguuni, bakuṛub dahar as sariir, baʔiiḍ ke baʔiiḍ ke, abuyí kan misil
 bidiggini wa bamši, ke yamta waalaftaha
 <D> ha inta, dassook yeen
 <U> ana a, šaaló lei lo jaabooni le s sangá, yam dassooni da waaláf (23.40)
 <D> dada waaláf, timiš tij timiš tij, ha dugut baʔad a
 <I> kullluku arab

<U> baʔad aa, fi s sangaaya aha, kulum arab, waid borno mafi, waid bas haw mašá

<A> birnaay wahid haw mašá

<D> máša ween

<A> mašá daarhum , mašá daarum

<U> niheerit, nimšu, gafgal ničuqqu, hu kula biʔarfa, [X]

<M> aye, aniina kan nusubbu alme, wa doola bidissu digá, al qalla tigung, kan gammat d'uwaal da, bugad'd'uua da am gad'd'ooa da, bigaļlumuuha tineen tineen, kan gallaamooha tineen tineen bilizzuua buşubbuua fi t tiraab (24.47)

<I> le mine tiheertu

<A> le abuyí, an naala fi čaad

<D> hu qaadi kula bičuqqu a, an naas

<A> bičuqqu aa, giddaam

<D> amma hadar jiitu binši le kamzamo bisawwu da ma mašeetu maa sei,

<M> waddoona maa hasana

<A> aniina kula fi zar al hineen da mašeena (25.18)

<D> le zarra hana al xariif da

<A> baʔiid, da baʔiid fa, nirkabo watiir da niddallo da nimši ke numši ke gabul mašeena

<M> yoom waid jiina be rijileena

<I> induku tiraab

<A> aa, axu abuyí da, wal amma (25.44)

<M> dugut da nahartu hineen fi

<A> fi anjammeena da nahartu le sayyidna

<HB> aa axut abba sale gaal tihit ma bišiilú fa

<A> tidoori a, taali haaki leya (26.15)

<U> aa, niharit , nimši nahartu al bakaan be kadanka, kan haranna, nibarburú nidissu gašša, aa tiraab dawa jaay ke,

<I> ween

<U> tiraab da hineen bas, fi darb hana, [X] summaha šunu intu hi, aye induku di, foog darb damboa, aa pikob, aniina katiiriin nisawwu gariib ašara xamsa kula

<H> wala talaatiin ke

<U> gariib ke ma mašeena ille as sana al faatat d'iike, saʔinna xallá az zar da

<D> abá a, maalá (27.32)

<U> madiri mina, šuwaalaat fi

<A> bilga šuwaaalat kam

<D> bilga šuwaaalat kam

<U> katiiraat ma hasabtahan

<D> ma hasabtahan , kula miye ligiituuhin a

<A> aniina da bikaan wahid da nilgo ɗamaaniin , yoom waid sittiin, miye kula ligiina, wa yoom wahid ʔan gammat leena da šuwaaal waid haw nus, bikaan wahid da, kura wahid bas ligiina šuwaaal waid alfaɗɗal da ɗat, xamsiin sittiin ɗamaaniin (28.06)

<U> aniina sabʔa bas xalaas, sabʔa wa sitte [X]

<A> hassa šiifa da ja fooga min daarhum fa (28.22)

<H> ke bašiifa

<A> salló min al kaseet, dawa lea faɗɗal šiya bas (28.36)

<U> al miiyaar da kef

<M> ad d'eerá di kan daaxil da tiseyi kef gabul tiɓiiɗ

<D> le l banaat, ammi deela habbaaba deela, hawa, zaara

<A> xalluuna minnuku, ašaan jaʔalnaaha kabiire bas daxalat madiri, tiskut saakit xalloo , askuti bas, inta da bakassir leek qašimak fa (29.15)

<D> xalla hai, xalla

<U> alkallamo kalaam arab , yawwa kef kalaamak [X]

<M> wa oorni kalaam baʔoori

<U> aa, gulna ašara xamsa sei, siniini sei, inta gul ašara wa taɗaata

<M> al fi hillitna da tuyuur šunu numšu nugunšu, nugunšu da, ile nugunšu be l kalb, kan šiifna šuqul walla arnab da, nuguulu le l kalb da binši bikurubha , kan biyaakulha kan nuduggú nušuuluua minna, ke niyuubuua le bit al haaj (30.04)

<A> bit al haaj fi n naala, wal emmi al bilaama da, marta usumha bit al haj, tirakkibna leena

<M> tirakkibha leena fi l leel nakuulu ke ambaakir kula nimšu

<A> wa raajila buuba da kula, raajila buuba da bigunšu be bundug, fi l watiir, fi l leel, bidurbu qazaal

<M> bidurbu qazaal fi l yoom al waahid gariib sitte

<A> sitte, ɗat biɗabbuhuum , humma naas waadiin ke min anjammeena hinaak, binšu bihartu hinaak, an naas dool da wahid inda bundug, bišuulu binšu hinaak bas biɗarrubu, bijuubu leena le aɗ ɗife, humma kan hinaak ma induhum mará, usuma wal eenak, naʔarfú tara, aye xalaas,

<M> xalaas naʔarfak inta taʔarfa (30.50)

<A> wa xalaas hu bujuubu leena hi kan tikaššin, wa tirakkib wa tijiib leum
biyaakulú

<M> ile kan foog al buřma da aniina nimši misil , be l mahala , kan jaabo misil
qazaala, nišiilu lahamha da numšu foog al waadi fi l leel, bařra hinaak le tilille ,
kan naakulu ke

<A> niqanni čandi, bagaga, rijileehum bidugguuhum (31.20)

<H> danna, anšida ankuun xulus

<end of boy's conversation> (31.33)

<D> alkallam be l heel humma arbaa walla xamsa, yawwa ha alkallaman usumki
mine inti,

<Z> usumí zaara

<D> ha inti

<H> ana usumí hawwa

<D> ha inti

<F> faatime

<D> ha inti

<G> gambó

<D> gambó, yawwa alkallaman (32.02)

<Z> siniini ašara tineen

<H> ašara tałaata

<F> ašara xamsa

<D> hai intu allamaaku šunu

<Z> xalaas dugut abda leena

<H> yo, dugut nalkallam, gabul ana ašara tałaata, alkallamo ana siniini ašara
talaata , kuure, dassoonaa fi l giraaya, yoom waaaid nimši le l giraaya, yo, alme
sabba, sabba fi n nugura, zaara mášat wágat fi lubb an nugura di, niʔalitha raahat ,
xalaas zaara, xalaas zaara niʔaalitha wagaʔat fi lib an nugura, zaara gammat gaalat
niduxul, ana kula daxál, ana kula wageet , yawwa ambaakir jiina, raaʔeena an
niʔaala di, mafi xalaas raddeena (33.48)

<U> raahat xalaas, ween waade gaal baalat fi surwaala di

<H> hi bas sei zahara

<Z> hi bas hawwa

<D> hai, alkallaman kalaam zeen, ammi inti šunu ma alkallamti,

<Z> amṁwi sei inti saʔid da rassalooki, aa, magarantiyitku waade sei, al bašiir
aarifha, <D> inti kaal ma tiškehe qašimki a (34.18)

<H> alkallame ke, yoom inti saqayre

<F> ana yam dassooni da, magajiyinna, awaan dassooni da xalaas gaadiin nuguru
da xalaas, al faqiir daggaani da al beet al girá dugó, xalaas ke dugut yam daxalna,
saddooha

<Z> ya dugut ma fakkooha a

<U> aa mine jaabki min dateen ke da (34.47)

<H> min daateen da mine dassaaki fi l islamiya

<F> magajiyí

<H> magajiiki mine

<F> alhaaj

<H> al haaj, klas kam dassooki gábul da,

<F> waahid

<H> waahid, ya dugut ma zaad a, waahid bas

<F> baggeena, haw gide kula dassoona

<H> jalladooha xalaas ábat al giraaya, gide kula raddat (35.08)

<F> yam mašeet gal bidussuuni ana gul leum tałaata , haw ábo lei xalaas ana kula
gaʔad fi wahid

<M> awwal ke da fi kam

<F> awwal fi tineen

<A> awwal da fadme fi tineen , wa daggooha wa arradʔat

<D> ha habbaaba al meram inti

<H> habbaaba gabul hi fi l magaranta (35.36)

<F> zahara alkallame inti maalki tisukti ke da, ya t tixajlili mana albaaraki

<H> alkallame zahara

<M> aa kan mašeeti wasxaana da bisawwu leeki šunu, agiifu kan ma indiki dan
kwaali da

<H> bikallamú

<M> wa al iyaal [X]

<H> kan ma zayyano raashum, as saraariik bisirgú (36.38)

<H> jin farše da a, yo ma bişalli

<?> naadum ma bidis jambaakí, wala fooda, ile tidis kuul bas timiš

<M> wa maalá dasso leeki surwaal ʔawiil andurbali da

- <U> as surwaal da ma dassó maalá
- <F> as surwaal sutura bas
- <U> sutura sei mašalla yawa
- <F> fi bikaan waid da al magarantiye di maaha zeene, ile tímiš le da mine kula bisabbin foogak (37.15)
- <M> kalaamku sahi, mašalla yawa
- <F> al bit di subaana minha, al bit di subaana minha da ma helú, surwaalha kan ja hineen da xalaas
- <H> bit al magaranta siigaanha čat bařra be mindiilha tilganna ke (37.30)
- <Z> al magaranta ile al dankwali bas
- <M> maalá ma tixallu šařarku bišuufú bařra (37.36)
- <H> kan šaafó bijawdu an naadum, yo baaji a
- <M> yo kan mafi da maalá
- <H> kan watiir đarabátak , ma biřarfu inta wala magaranti yeení kula (37.49)
- <U> lešaan da bidussú, kan ma dassó maalá
- <H> kan ma dassó, ma bikuun,
- <U> ma bukuun
- <H> aha, biyaad'ú leek sul, amma fi adam koolo ile kan šareetí be kofo
- <M> nayra xamsa , haw fi zangiina sul
- <D> hawwa, mašetu le intavyu da, sawweetu kef kef, fi l intavyu (38.08)
- <H> na, aniina a, mašena xalaas daxalna fi l klas, ad'oona pepa hanaana gaalo nisawwu, yam sayyeena xulusna, kan naadum xulus biyand'í šit pepa haná da, bišiil al kwesčan pepa bixarim beyya, yam xaramna čattina allammeena, lammeena kofoona faqiirna máša jaab leena watiir, gabul kula watiir allammeena fi l magaranta, al watiir waddanna gide kula (38.38)
- <M> kam kam lammeetu
- <H> nayra ašara ašara, gide kula jiina kula and'eena neera ašara ašara, jaaboonu, yam jaaboonu dugó čattina, al watiir mášat ya tineeni, ar rijaal jaaboohum šik, al muřé jaaboohum šik, yam jiina allammeena fi l magaranta, mine kula and'ó katkadá ja la l beet, đúhur dugó jiina (39.00)
- <D> habbaaba al meram, inti said waddooni le l magaranta da, mine waddaaki (39.23)
- <HB> alhaaj yakuubu waddaani šaaloona
- <Z> šaaloona fi l magaranta, ana ma badiri mašet daxál fi klashum, klas tineeni

<H> rafiigitha naadatha (39.39)

<Z> yamta dassooni kula gaalo lei taali adúxuli bas, mašeet daxál, d'arradooni, ana kula jiiit le l beet, ke dugo, gide kula waddooni dugó, gide kula hawwa, jaatni dugó gaʔadna fi l aji daaxil sawweena ekzam, le aji tineen bas ana ka xarám

<A> danna ma kafá a (40.05)

<D> yo, ha zeen, ammi

<H> naam

<D> ha inti, sayid waddooki le l magaranta sawweetu keef,

<H> keef da

<D> fi l magaranta

<Z> hi ma daxalat

<M> yawa, inti di , yam waddooki da sawwo leeki keef gabúl

<F> biguulu le mine kula iktub usuma, mana aarfiin katib usumna, buktubu šuqul biguulu nigurí wa aniina ma n naʔarfú

<A> awwal zaata ya dussuuki ma taʔarfi

<M> wa maala awwal bigaššušuuku lahad di bimurguuku da, maalá (40.39)

<F> bisawwuuna keef

<M> biguulu leeki tigušši da

<F> tiguššu šunu (40.44)

<U> tiguššu bikaan al magaranta

<M> al waršaal ma gaššeetu xalaas, wa maalá tuguššu gaʔar al biyuut

<F> aa le l faqara bas

<M> hai kan ma biga nadiif, bisowwu leeku šunu

<F> bidugguuna (41.08)

<A> fooga hu da kula bidugguuku

<U> agood sul axuyí, agood barra

<H> habbaaba, alkallame mana

<U> maala min gibeel ma fakkeeti qašimki alkallame kalaam adiil

<F> šunu ad dambulaaya da (41.35)

<D> musa inta askut ya tiʔawuuni, xalluuhin hina, hawwa alkallaman, habbaaba di ille kalaam tineen kula ma gulti digé

<H> kuure kan biwadduuna le l giraaya, nijuru nimšu nillabbado, ke ke kinni yoom nillabbado yoom waahid , ma mašeeena gaadiin niddaalalo, ana, be sakiina,

be kaaka, be innama, be inna gana, niddaalalo, niddaalalo, xalaas, hajja habsa, mášat gaalta leek waddeenna le l giraaya (42.19)

<D> hajja habsa di yatí, aye a

<A> axudna, al hassa gaade fi l beet di

<D> yawwá mášat gaalta

<H> gaalta leek inta, aniina be sakine doola waddeena le l giraaya (42.33)

<M> awwal bit waade baalat fi surwaalha wa harrat

<H> la ila, innama kula harrat

<F> xalaas alkallaman mana inta maalkan

<H> akaad d'aaka sei marðaana

<A> marðaana bas tihurri fi surwaalí (43.01)

<HB> aniina sait dassoona fi l islaamiya ana be hawwa, xalaas biwadduuna le islaamiya zaara haw be sakine kuli yoom gaal bitaboona, aniina nid'urduuum , kan d'aradnaaum kula gal bitaboona bas, xalaas nadugguum xalaas biruddu, bigummu bubku, xalaas yoom wahid , kan humma kula dassooum fi l islaamiya, gaadiin fi rawda, kuli yoom ke gaadiin fi rawda ke, haw sawwo egzaam, gide kula mášo le klas wan, har dugut mášo le klas tri (43.35)

<U> hinna ke klas kam

<HB> xulsat

<U> mine waddaaki

<HB> ana a, ammwí bas waddanni

<U> waddatki amki, abuuki maaše le l masij sei, haaji zaara alkallaman

<D> alkallaman, al magaranta manfa?atha šunu, alkallaman (43.56)

<H> al magranta a, manfa?atha le naadum bukurub raasa fi d dinya, aa fi d dinya, fi d diniya, al islaamiya ye naadum bukrub raasa fi l aaxire, le l aaxire, al magaranta ye fi d dinya, haw fi l axire tisawwi leek kokari šiya ke (44.16)

<D> askutu dugo xallu ilkallam, yawa habaaba al meram hawwa gaalat hanaaha fađdal inti, alkallami,

<M> ha islamiya timfa foog šunu

<H> yoom waid kan naadum bigiri magaranta biji bibga gomnaay, bigi bibga prezident

<A> fi d dinya kul kula sei zeene bas

<H> fi d dinya ma t ti?allimak al giraaya, haw mat timfa fi l axire, d'iike kula naadum bil?allam an nasaara (44.58)

<F> amma da ka naadum bil?allam al luqa

<H> aha bilallam al luqa

<A> al luqa al arabiya

<H> wala nilkallam beeha kula

<F> danna xalaas sei tisawna

<H> inta haadi a, al indak imaan

<A> inta indak imaan ma tigur islamiya

<F> axati alkallame mana, zahara inti ma alkallamti

<H> habbaaba dol fi l islaamiya hiil zangiina, aniina be habbaaba dool fi zangiina, fi zangiina ke nuguru, ta kula ya tiawu, ya ti?awu (45.47)

<Z> teerabna masar , teerabna ?alla, teerabna libya, teerabna darraaba, muluxiye
čatta teerabná

<F> al bašal biteerbú kef [X]

<H> inta bigiit abiyat bixaafo minnak

<H> zeen, fanne doola čattuhum fi l madarsa adam koolo, aniina be habbaaba dool fi zangiina, dugó yam ligiit sayyeet, kadmadayinna ma xaramat xalaas ana xalleeta habbaaba ka raddat, gide kula raddat, dagut kula sawwo, dagut da ankuun bixarim ma bixarim kula ma niduru, birrajjo fiya (47.30)

<D> habbaaba, inti waafke yeen fi giraayitki

<Z> fi hizib kam

<H> sab?a, ar rahamaan

<D> fi r rahamaan

 danná, aniina kula sei taxalliina nahajju [X]

<H> da wa al bašiir, al awwaay da, taal alkallam, awwaay ke kaal ma xalleet an naas (48.19)

<F> yawa sawwan leena ke, al madarasa fi šenu heluwe da

<H> al madarasa, kinni yoom, al mu?assis hana al madarasa da, kinni yoom an naadum biyand'ú biyand'u le n naadum kofo al fađ'úr kula, yoom wahid neerá neerá yoom waid neera xamsa xamsa, yoom waid naira tineen tineen , yoom waid nayrá sile xamsa, fi zangiina, walá naadum bidussú be kofo, wala naadum biširi baaji , ma biširi šai sul bas ille an naadum biduxul, kaareek abuuk bixayyid'a leeha, kaareek abuuk bixayyid'a leek, al baaji sul, aha, biktubuuk saakit, fi adam koló, kan naadum bidoor bidúxul da ile naira xamsiin, naadum waahid naira xamsiin, an naadum wahid naira xamsiin, haw kan al baaji ye naadum biširi neera, an naadum

biširi neera al baaji neera xamsa, haw fi aš šáhar naadum bikaffi, fi aš šáhar naadum bikaffi, bikaffi neera xamsa (49.39)

<M> haw hajira ma bikaffu [X]

<H> fad'me alkallamo

<F> aa aniina milkallimiin, habbaba milkallame a

<H> dawa al lawaan axu faññe

<D> inti be yoom kula mašeeti le biladeega

<F> aa ma mašeet

<Z> ana haadi mašeet

<D> ha inti guuli leena kef (50.09)

<Z> minassabá ayé habbaaba, samiit habbaaba di, tigum timši tihalb al bagará, kan mašat halabatha da timši titawwúra, ha tad'iini lea bašarba, kan širibta da, haw fi l leel ka an naas bixarmu le t tiliile , ana kan ma baxaram habbaaba kan timši, habaaba timši tiddaalal ke dugo tíji , habbaaba di, aa timši , yoom ursit iisa bas, timši, ana kan baxaaf, hi kan timši tiddaalal ke ha bíju, ana mi?isaara & dugó humma bíju (50.43)

<A> awaan širibti labán da, ille gaade fi l beet ke bas

<HB> a?a, maafi lehum haará

<M> maafi wara beet fomfom kula

<H> maafi kosaay, mafi weená, mafi panké [X]

<D> xalluun hinna bas ilkallaman (51.25)

<F> xalli angubdooya tilkallam leena borno

<HB> pankasú mafi, haw kósay kula mafi

<Z> ille labán be raaba

<H> haw bikaanhum hilu ile naadum binši biddaalalo ke

<D> hawwa šifti biladeega a, inti

<H> ana šif biladeega, mašeet le bilaadeega hiil borno kula šiftaha , le asada kula mašeet (52.01)

<D> mata mašeeti le asada

<H> kuure mašeet ya tałaata

<D> asada keef šabá

<H> ile biyuut hine gaš bas, mafi beet hana šunu kula, ille gaš, gaš haw, maafi sořaaya, ile beet hana gaš bas, haw bizurbu suqula beet al bágar , haw be aj janga dool da, be, aš šook, xalaas bíju bidúxulu (52.30)

<A> al alme bijuubú be šunú da
 <H> be l himaar, binšu le l buud'a bišiilú, nirkab foog al himaar, be ganaabilna,
 nimši le l fomfom, almeehum hana al buud'a da ille wasxaan ke, amma hílu (52.55)
 <D> amma kan naadum širba da sei d'á?im
 <H> aa, d'á?im ,
 <D> d'á?im sei
 <H> čatta wassaax bas
 <A> indaha šook
 <F> ife
 <D> ammi inti ma mašeeti le l biladeega šiftiha wa
 <F> ana kuure haadi mašeet, amma gariib ma mašeet (53.12)
 <U> timši le bikaan al banaat
 <D> xallaaha tigoot kan hine kula
 <U> sei, ti?iiḍ , aha dawa leya, buburma leeki alkallami (53.26)
 <D> al kaseet naktuba da adariye nagoot fooga naktub ašuuqul al gultu da čatta fa
 <A> asmo , al kalaam da guulu waade waade (53.48)
 <D> mammu inti tilkallami kalaam borno sei,
 <F> aa
 <D> haw be kalaam hawsa (53.57)
 <D> yatú al gaasi fiihin
 <F> borno
 <D> borno, aksá min al arab a, ha hawsa
 <H> keef, irifti gaasi da, maalá irifti gaasi da
 <F> sei, baarif ke bas borno kalaamhum gaasi
 <?> hajja amma, abba šiya ke banši barakkib
 <D> banšit mine al kwesčan da, zaara kan be bittiki, bit, walla, haw naas tineen
 jooki, an naadum waid , min juduuda arab, simiiti sei, haw hu ma bisma kalaam al
 arab , nisí, ma bisma šaba ankuun wildó fi bikaan axir, haw waid kaniye mi arabi
 haw bisma kalaam al arab da tad'iya le yatú (54.59)
 <Z> bad'iha le l arabi bas, abu juduudan árab
 <H> ankuun hi kan aarfe arab da ti?allim leeya
 <Z> aha ti?allim leyya, ti?allim leyya šiya šiya har biji bil?ellam (55.15)
 <D> kan axadha šiya šiya bil?allam sei, yawwa

- <H> al burnaay ye keef juduuda maahum aarfiin da, al birnaay juduuda maahum aarfiin da, ma bigdaro kan bilkallamo kula, ahala sei borno, ma bikuun
- <F> abuuu biqassid mana, ha kan šaaf ar raajil az zeen da ma biyaad'iiha leya bas a (55.28)
- <D> ha zeen, habbaaba al meram, kan naadum ja gaal leeki ana badoor balʔallam kalaam al arab da tiguuli lea imši ween ilʔallama, kan šaba huda jaaki haw gaal leeki ana badoor balʔallam al arab da tiguuli lea imši yeen, tiguuli lea imši igood fi mayduguri, wala imši le mafooni, wala imši ikut al kadaadi wala imši ween
- <Z> imši le biladeega
- <D> yawwa, biladeega yatí, le makilwe a
- <Z> kamzamo
- <D> le kamzamo, yawwa , qaadi bilʔallam sei, mine kula bilkallam kalaam al arab (56.24)
- <Z> aha, maafi borno, maafi hawsa kula
- <F> aniina dugut alʔallamna hawsa kalaamna hana al arab al wahid wahid da čatta nisiiná kula
- <U> hawwa be borno weenú al gaasi
- <F> hawsa be bořno, bořno
- <U> arab be hawsa
- <F> arab be hawsa, hawsa
- <A> arab wala taguuli
- <H> al hawsa be l arab al arab ahalá sei, al arab da kan mine bilkallama kula hu hiilu sei, ke da, al hawsa be n nasaara ka, hawsa bas ahayán , an nasaara kalaama hiilu maalá al hawsa (57.09)
- <D> habbaaba al meram, kaseetí garab binmali fa
- <H> aha, humma ke ile yes yes da bas
- <F> šaba kan naadum arsal leek leeta kula tigdar tigəraaha
- <H> aha, ille inta aarif al leeta čat, čat sei be n našaara bas biktubú, al hawsa ye biktubu wasiika hiilhum be l hawsa, dawa ar rufaay abu sigaan ja (57.49)
- <F> abu siigaan salaam aleek, abu siigaan jaaku
- <H> umar wal kaka zara, abakar wal halimata, muusa wal fanne al ille
- <D> aad'u sakine kula talkallam fiya
- <U> wa zahara alkallamat di, ana dikooyyha, hi bas ajuus (58.32)
- <M> mašeeti daar bařra da sayyeeti keef

<D> xalluuha tilkallam mašeet biladeega
 <U> fusuxxa, gaal mašat le biladeega da fusuxxa
 <U> ar rufaay, yawwá, ana basʔal arufaay (58.56)
 <A> arrufaay mašá baagá
 <M> yoom mašeet baagá da, sayyeet šunu wa šunu
 <U> akál huut
 <M> yoom mašeet da, tigír šunu (59.14)
 <A> šunu al fi lubbaha fi
 <M> bagár fi a
 <H> dawa arufaay bilkallam
 <Z> umar, abu raas bilkallam, umar wal gisayre áxu amiina
 <M> ar raas tałaatiin wa tałaata angurraasa waade
 <U> gaal raasa hu kula kanwa
 <D> šehu umar, šehu umar inta alkallam axuyí
 <U> kanwa da le al ad'aroonaa
 <Z> albaarako šuulu as sábuř , albaarako an ingi leeku šuulu as sábuř , an ningi
 leeku (1.14)
 <U> nilkallam nilkallam hana al girá, hana al girá gabuř , tawa da, kan jaabooni
 hine da, kan biwadduuni al girá da, bajiri bamši al goona, nisowwu bool ana goola,
 baguul lehum ke ana goola ma badoor al girá, yoom wahid da alamiin be bašiir jo
 bišuuluuni kajamá, arrát, le goona alhaj d'aahir, mašeet le beet zaara dool, bas, bas
 šayyaloom aš šábuř , bas xarám barra da, xarám barra da, bas muusa karabni,
 muusa karabni waddooni al girá da saʔinnayi gaal ke, gaal, saʔinnayi gaal ke, gal
 a, išuuluuni kajamá bas, bakeet, bakeet gaalo ke gaal gide taal al girá ya timiš ,
 fađđál bagiri leeku wa wala ya agirha , agiifu fađđal šiya
 <D> yawa al bašiir alkallam (101.19)
 <H> aniina nilkallamo alkallamo leena ajala, dawa alhaaj bešiir utmaan, mai kan
 yalo dawa bilkallam
 <M> al inda kasiibe
 hawwa di ile tidoor aš šifta bas tisubbu fi l eš, wa umar da, gal ke, gal yoom
 d'aaka yam jaabo samanja da, gaal ma baakul eš, kan akál da gal guulu lei kanwa,
 ba xalá gulna leya da, aa le al ad'aroonaa bas, ba xalaas, balkallam leeku hana
 biladeega, mašeena biladeega da sei, am an naayim tahalib bagara, tand'iina labán ,
 naajunú be l eš ke ke ke, ba naakulu, ba xalaas da, ba xalaas da, bas tiguul leena

amšu nitalu le xadiija bittaha be al fanké, bas numšu bagoodi bilga ašara riyaal bas
biyaakula, šukuran jaziilan (102.23)